

## UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie Sektorowej Ramy Kwalifikacji w sektorze gospodarki wodno-ściekowej, rekultywacji i remediacji stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 11 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 1606), zwanej dalej „ustawą”.

Ustawa ustanowiła Polską Ramę Kwalifikacji, zwaną dalej „PRK”. W PRK wyróżnia się 8 poziomów określonych przez ogólne charakterystyki efektów uczenia się. PRK ma służyć do klasyfikowania kwalifikacji włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, zwanego dalej „ZSK”, według poziomów, co umożliwi porównywanie kwalifikacji z różnych dziedzin w kraju i za granicą. Ustawa przewiduje tworzenie Sektorowych Ram Kwalifikacji, zwanych dalej „SRK”. Zgodnie z art. 2 pkt 19 ustawy stanowią one „opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji”. SRK są więc rozwinięciem PRK pod kątem potrzeb określonych sektorów. SRK mają stanowić swoisty „pomost” pomiędzy charakterystykami I i II stopnia PRK w szczególności typowymi dla kwalifikacji o charakterze zawodowym a opisami poszczególnych kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze. Zgodnie z art. 11 ustawy, SRK mogą być włączone do ZSK na wniosek ministra właściwego w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Przez pojęcie Sektorowej Ramy Kwalifikacji dla sektora gospodarki wodno-ściekowej, rekultywacji i remediacji należy rozumieć opis kompetencji niezbędnych do planowania, organizowania, realizowania i nadzorowania procesów w ramach gospodarki wodno-ściekowej oraz rekultywacji i remediacji, w szczególności w zakresie:

- ujmowania, uzdatniania i dostarczania wody,
- odbierania, transportu i oczyszczania ścieków, w tym odprowadzania ścieków do wód i do ziemi,
- oceny stanu ekosystemów oraz projektowania i wdrażania działań naprawczych w procesach rekultywacji i remediacji,
- projektowania, budowy i eksploatacji infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej,
- prowadzenia pomiarów, obserwacji, badań laboratoryjnych i terenowych na potrzeby procesów gospodarki wodno-ściekowej, rekultywacji i remediacji,

- gospodarowania zasobami wody, w tym minimalizowania zużycia wody, jej ponownego wykorzystywania oraz gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi,
- gospodarowania odpadami, w tym osadami, powstającymi w procesach gospodarki wodno-ściekowej, rekultywacji i remediacji zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju oraz zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym.

Główne cele włączenia SRK dla sektora gospodarki wodno-ściekowej, rekultywacji i remediacji do ZSK to:

- uporządkowanie kompetencji specyficznych dla sektora zgodnie ze stopniem ich złożoności, w podziale na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne,
- możliwość odpowiedniego kształtowania systemu kwalifikacji i zawodów dla potrzeb sektora gospodarki wodno-ściekowej, rekultywacji i remediacji, zgodnie z ZSK,
- możliwość ocenienia stopnia złożoności kwalifikacji w sektorze,
- umożliwienie porównywania różnych zawodów i kwalifikacji, w tym poszczególnych zbiorów zestawów efektów uczenia się, pod względem zaawansowania kompetencji, jakie należy potwierdzić, aby zdobyć daną kwalifikację albo zawód,
- możliwość porównywania zawodów i kwalifikacji dotyczących różnych obszarów działalności w danym sektorze, do poziomów zgodnych z PRK.

SRK dla sektora gospodarki wodno-ściekowej, rekultywacji i remediacji zawiera również opis kompetencji niezbędnych do prowadzenia działań edukacyjnych, informacyjnych i podnoszących świadomość społeczeństwa, przedsiębiorców, pracowników sektora oraz przedstawicieli instytucji państwowych i samorządowych w zakresie świadomego gospodarowania zasobami wody, wykorzystywania ekosystemów oraz działania zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju i zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym.

Włączenie SRK w sektorze gospodarki wodno-ściekowej, rekultywacji i remediacji do ZSK stanowi odpowiedź na powstałe zapotrzebowanie na nowe umiejętności w branży w związku z transformacją sektora gospodarki wodno-ściekowej, rekultywacji i remediacji. W związku z powyższym w SRK dla gospodarki wodno-ściekowej, rekultywacji i remediacji wskazano kompetencje wymagane przy planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i nadzorowaniu procesów związanych z gospodarką wodno-ściekową oraz rekultywacją i remediacją. Dodatkowo w SRK wyszczególniono zielone kompetencje, które są niezbędne do realizacji

procesu sprawiedliwej transformacji gospodarki.

Wydanie rozporządzenia jest elementem kamienia milowego G10L dla reformy G.3.1.2 w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności, zwanego dalej „KPO”, który powinien zostać zrealizowany do końca 2025 r. Włączenie ww. SRK do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji stanowi urzeczywistnienie przewidzianych w KPO reform i inwestycji.

Rozporządzenie określa charakterystyki efektów uczenia w podziale na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne dla poziomów SRK w sektorze gospodarki wodno-ściekowej, rekultywacji i remediacji obejmujące sześć poziomów odpowiadających poziomom 3–8 PRK.

SRK w sektorze gospodarki wodno-ściekowej, rekultywacji i remediacji została podzielona na 12 wyznaczników, które stanowią obszary kluczowe:

- I. Ekosystemy i zasoby wody;
- II. Interesariusze;
- III. Badania, pomiary, pozyskiwanie i analiza danych;
- IV. Projektowanie i budowa infrastruktury;
- V. Eksploatacja infrastruktury;
- VI. Ujmowanie, uzdatnianie i dostarczanie wody;
- VII. Odbiór, transport i oczyszczanie ścieków;
- VIII. Planowanie i prowadzenie procesów rekultywacji i remediacji;
- IX. Bezpieczeństwo;
- X. Komunikowanie i współpraca;
- XI. Odpowiedzialność za środowisko;
- XII. Standardy pracy.

Poszczególnym składnikom opisu SRK zostały przypisane kody. Ma to na celu ułatwienie posługiwania się nią między innymi w trakcie odnoszenia efektów uczenia się przewidzianych dla kwalifikacji.

Regulacja zawarta w § 2 projektowanego rozporządzenia stanowi wykonanie art. 11 ust. 5 pkt 2 ustawy, zgodnie z którym rozporządzenie włączające SRK do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji powinno określać m.in. „podstawowe rodzaje działalności, do których

wykonywania przygotowują kwalifikacje, do których odnosi się Sektorowa Rama Kwalifikacji.”.

W projekcie rozporządzenia w ramach poszczególnych kategorii SRK zostały zawarte kompetencje odnoszące się do:

- 1) błękitno-zielonej infrastruktury, czyli wielofunkcyjnej sieci terenów pokrytych roślinnością i wodami oraz rozwiązaniami bazującymi na funkcjach przyrodniczych, zaprojektowanej i zarządzanej w sposób mający zapewnić szeroką gamę usług ekosystemowych;
- 2) infrastruktury krytycznej, czyli składnika, obiektu, sprzętu, sieci lub systemu albo części składnika, obiektu, sprzętu, sieci lub systemu, niezbędnych do świadczenia usług wodociągowych i kanalizacyjnych;
- 3) interesariuszy w odniesieniu do procesów gospodarki wodno-ściekowej, rozumianych jako osoby, społeczności, firmy, organizacje, instytucje, uczelnie, jednostki badawcze mające lub mogące mieć wpływ na procesy związane z gospodarką wodno-ściekową, np. będące wykonawcami, przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego, decydentami, organami nadzoru, inwestorami, podwykonawcami, właścicielami terenów oraz osoby, społeczności, firmy, organizacje, instytucje będące klientami i użytkownikami systemów zaopatrzenia w wodę oraz systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków;
- 4) interesariuszy w odniesieniu do procesów rekultywacji i remediacji rozumianych jako osoby, społeczności, firmy, organizacje, instytucje, uczelnie, jednostki badawcze mające lub mogące mieć wpływ na procesy związane z rekultywacją i remediacją, np. będące inwestorami, klientami, właścicielami terenu, decydentami, organami nadzoru, uczestnikami lub wykonawcami w procesach rekultywacji i remediacji oraz osoby, społeczności, firmy, organizacje, instytucje korzystające lub czerpiące korzyści z terenów poddawanych procesom rekultywacji i remediacji;
- 5) odporności rozumianej jako zdolność podmiotu lub społeczności do zapobiegania incydentowi, ochrony przed nim, odpowiedzi na niego, stawiania mu oporu, łagodzenia i absorbowania incydentu oraz adaptacji i odtworzenia po incydencie;
- 6) rekultywacji, czyli nadania lub przywrócenia gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg;

- 7) rekultywacji In-situ i remediacji In-situ rozumianej jako prowadzenie prac rekultywacyjnych i remediacyjnych w miejscu występowania zanieczyszczeń;
- 8) rekultywacji Ex-situ i remediacji Ex-situ, czyli prowadzenia prac rekultywacyjnych i remediacyjnych poza miejscem występowania zanieczyszczeń, polegające na wydobywaniu zanieczyszczonego gruntu lub wody, ich przemieszczeniu i oczyszczaniu poza ekosystemem;
- 9) remediacji, czyli poddania gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących ryzyko, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu;
- 10) rozwiązań opartych na przyrodzie rozumianych jako rozwiązania inspirowane i wspierane przez przyrodę, które są opłacalne, a jednocześnie zapewniają korzyści środowiskowe, społeczne i ekonomiczne oraz pomagają budować odporność;
- 11) symbiozy przemysłowej, czyli współdziałania przedsiębiorstw i innych organizacji, zmierzające do optymalnego wykorzystania surowców, infrastruktury i materiałów oraz kompetencji;
- 12) systemu informacji geograficznej, czyli technologii wykorzystywanej do tworzenia i analizowania wszelkiego rodzaju danych, zarządzania nimi i tworzenia ich map. System GIS łączy dane z mapami, integrując dane lokalizacyjne (informacje o tym, gdzie znajdują się obiekty) ze wszystkimi rodzajami informacji opisowych (jakie cechy mają obiekty).

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projektowane rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej. Projektowane rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.